1. 02. 2021.

REPUBLIKA HRVATSKA
Visoki trgovački sud Republike Hrvatske
Berislavićeva 11, Zagreb

Poslovni broj: 16 Pž-4807/2018-2

U IME REPUBLIKE HRVATSKE

PRESUDA
I
RJEŠENJE

Visoki trgovački sud Republike Hrvatske, u vijeću sastavljenom od sudaca Dubravke Matas, predsjednice vijeća, Mladena Šimundića, suca izvjestitelja, i Lenke Ćorić, članice vijeća, u pravnoj stvari tužitelja STEČAJNA MASA IZA GRADEX-ING d.o.o. u stečaju, OIB 17055977610, Slavonski Brod, Eugena Kumičića 155, kojeg zastupaju punomoćnici, odvjetnici iz Zajedničkog odvjetničkog ureda Mato Šimunović i Adrijana Bošnjak Milić, odvjetnici u Slavonskom Brodu, Trg pobjede 16/1, protiv tuženika ANTE VRDOLJAKA, OIB 43647898681, Slavonski Brod, Krste Frankopana 25, kojeg zastupa privremeni zamjenik Branko Glas, odvjetnik u Slavonskom Brodu, Petra Preradovića 2, radi pobijanja pravnih radnji u stečaju, odlučujući o žalbi tuženika presude i rješenja Trgovačkog suda u Osijeku, Stalne Službe u Slavonskom Brodu poslovni broj P-109/2013-31 od 12. rujna 2014., u sjednici vijeća održanoj 7. listopada 2020.

presudio je

Odbija se tuženikova žalba i potvrđuje presuda Trgovačkog suda u Osijeku, Stalne službe u Slavonskom Brodu poslovni broj P-109/2013-31 od 12. rujna 2014. u točki. I. izreke.

riješio je

Odbija se kao neosnovana žalba tuženika i potvrđuje rješenje Trgovačkog suda u Osijeku, Stalne službe u Slavonskom Brodu poslovni broj P-109/2013-31 od 12. rujna 2014. u točki I. izreke u dijelu u kojem je određeno da svaka stranka snosi svoje troškove postupka i kojom je određeno da tuženik snosi trošak pristojbe na odgovor na tužbu te u točki II. izreke.

Obrazloženje

Presudom poslovni broj P-109/2013-31 od 12. rujna 2014. Trgovački sud u Osijeku, Stalna služba u Slavonskom Brodu utvrdio je da je Ugovor o kupoprodaji nekretnina sklopljen 24. prosinca 2010. između pravnog prednika tužitelja i tuženika kojim pravni prednik tužitelja prodaje tuženiku nekretnine upisane u z.k.ul. 1621 k.o. Slavonski Brod: k.č.br. 194 Oranica Oraščić od 886 m2, k.č.br. 293/1 Zgrada Oraščić od 334 m2, k.č.br. 293/2 Zgrada Oraščić od 140 m2, k.č.br. 299/4 Dvorište Oraščić od 1921 m2, k.č.br. 299/16 Dvorište Oraščić od 748 m2, k.č.br. 202/12 Zgrada Oraščić od 16 m2; nekretnine upisane u z.k.ul. 6289 k.o. Slavonski Brod: k.č.br. 295/1 Zgrada Oraščić od 260 m2; nekretnine upisane u z.k.ul. 49 k.o. Slavonski Brod: k.č.br. 190/1 Oranica u ul. Lea Kuna od 1606 m2, gubi pravni učinak prema stečajnoj masi tužitelja GRADEX-ING d.o.o. u stečaju Slavonski Brod, Eugena Kumičića 155. (točka I. izreke), te je odbio tužbeni zahtjev koji glasi: „Nalaže se tuženiku ANTI VRDOLJAKU iz Slavonskog Broda, Krste Frankopana 25, OIB: 43647898681, da u stečajnu masu tužitelja GRADEX-ING d.o.o. u stečaju Slavonski Brod, Eugena Kumičića 155, vrati sve imovinske koristi stečene na temelju Ugovora o kupoprodaji nekretnina od 24. prosinca 2010., tj. iznos od 1.200.000,00 kn, u roku od 8 dana.“ (točka II. izreke). Rješenjem sadržanim u navedenoj presudi Trgovački sud u Osijeku, Stalna služba u Slavonskom Brodu odredio je da svaka stranka snosi svoje troškove zastupanja, tužitelj trošak pristojbe na tužbu, a tuženik pristojbe na odgovor na tužbu (točka I. izreke rješenja), naložio je tuženiku da naknadi tužitelju iznos od 2.500,00 kn na ime troška sudske pristojbe na presudu (točka II. izreke rješenja), te je odbio dio zahtjeva kojim je tužitelj zahtijevao da mu tuženik isplati zatezne kamate za razdoblje od presuđenja do isplate (točka III. izreke).

Protiv točke I. izreke navedene presude tuženik je podnio žalbu, a iz sadržaja žalbe proizlazi da je podnosi i protiv rješenja u dijelu u kojem nije uspio u sporu (dio točke I. u kojem je određeno da svaka strana snosi svoj trošak i dio u kojem je određeno da tuženik snosi trošak sudske pristojbe na tužbu te u točke II. izreke rješenja) tuženik je podnio žalbu zbog bitne povrede odredaba parničnog postupka, pogrešno i nepotpuno utvrđenog činjeničnog stanja i pogrešne primjene materijalnog prava s prijedlogom ovom sudu da presudu u pobijanom dijelu ukine uz naknadu troška žalbe u iznosu od 25.000,00 kn. U žalbi je, u bitnom, naveo kako je prvostupanjski sud pogrešno utvrdio činjenično stanje jer da je kupoprodajna cijena za predmetne nekretnine plaćena kompenzacijom, da pravna radnja nije poduzeta da bi se izravno oštetili vjerovnici te da nisu ispunjene opće pretpostavke za pobijanje. Smatra da tužitelj ne može pobijati sporni ugovor o kupoprodaji s obzirom na činjenicu da nije pobijao izjavu o kompenzaciji.

Odgovor na žalbu nije podnesen.

Žalba tuženika nije osnovana.

Pobijana presuda i rješenje ispitani su u pobijanom dijelu na temelju odredbe čl. 365. Zakona o parničnom postupku („Narodne novine“ broj: 53/91, 91/92, 112/99, 88/01, 117/03, 88/05, 2/07, 84/08, 96/08, 123/03, 57/11, 25/13, 89/14 i 70/19; dalje: ZPP) u vezi s odredbom čl. 381. ZPP-a u granicama razloga navedenih u žalbi, te pazeći na bitne povrede odredaba parničnog postupka iz čl. 354. st. 2. t. 2., 4., 8., 9., 11., 13. i 14. ZPP-a i na pravilnu primjenu materijalnog prava.

Prvostupanjski sud nije počinio niti jednu od bitnih povreda odredaba parničnog postupka na koje drugostupanjski sud pazi po službenoj dužnosti, pa ni onu iz odredbe čl. 354. st. 2. t. 11. ZPP-a na koju ukazuje žalitelj istaknuvši da se presuda u pobijanom dijelu ne može ispitati. Suprotno žalbenim navodima, prvostupanjski je sud za ocjenu o osnovanosti pobijanog dijela tužbenog zahtjeva dao zakonite razloge koje prihvaća i ovaj drugostupanjski sud.

Tužitelj tužbom pobija pravnu radnju stečajnog dužnika i to Ugovor o kupoprodaji nekretnina od 24. prosinca 2010. kojim je stečajni dužnik prodao tuženiku nekretnine opisane u izreci presude za cijenu od 1.200.000,00 kn.

Stečajni postupak je nad tužiteljem otvoren 2. srpnja 2013. pod poslovnim brojem St-65/12, a po prijedlogu za otvaranje stečajnog postupka od 30. siječnja 2012. S obzirom na vrijeme kad je pravna radnja poduzeta i na vrijeme otvaranja stečajnog postupka, u konkretnom slučaju se kao mjerodavno pravo primjenjuje Stečajni zakon („Narodne novine" broj: 44/96, 29/99, 129/00, 1123/03, 197/03, 187/04, 82/06, 116/10 i 25/12; dalje: SZ) važeći u vrijeme poduzimanje pobijane pravne radnje.

Nije sporno da su stečajni dužnik (tužitelj) i tuženik, inače osnivač i zastupnik po zakonu pravnog prednika tužitelja, 24. prosinca 2010. u vrijeme kad je dužnik bio nesposoban za plaćanje, sklopili Ugovor o kupoprodaji nekretnina. Navedenim ugovorom pravni prednik tužitelja je prodao, a tuženik kupio nekretnine u Slavonskom Brodu pobliže navedene u izreci presude za iznos od 1.200.000,00 kn. Člankom 2. Ugovora o kupoprodaji nekretnina ugovoreno je da će tuženik platiti ugovorenu cijenu kompenzacijom.

Na temelju nalaza i mišljenja sudskog vještaka za financije i računovodstvo dr. sc. Mirjane Radman-Funarić sud je utvrdio da je na dan 31. prosinca 2011., prije knjiženja izjave o prijeboju od 31. prosinca 2011., stanje obveza tužitelja iznosilo 11.586.006,31 kn, a stanje imovine i potraživanja 7.823.397,16 kn. Nadalje, sud je utvrdio da je u knjigovodstvu pravnog prednika tužitelja evidentirano plaćanje kupoprodajne cijene prijebojem s tražbinom tuženika i da je tuženik imao u knjigovodstvu pravnog prednika evidentiranu tražbinu u iznosu od 1.509.748,98 kn, koja tražbina je bila temelj za izjavu o prijeboju. Međutim, iz vještačkog nalaza sud je zaključio da ne proizlazi da bi cjelokupan iznos tuženikove tražbine, zaista i bila stvarna tražbina tuženika, s obzirom na to da je tražbina tuženika knjižena 1. siječnja 2009. u iznosu od 592.492,74 kn, a da su obveze za kratkoročne pozajmice Nade Kemec i Saše Vrdoljaku proknjižene s početkom 2009. na obvezu prema tuženiku, pri čemu vještakinja nije mogla utvrditi osnovanost takvog knjiženja. Slijedom toga sud je zaključio da je plaćanje kupoprodajne cijene izvršeno kompenzacijom, da u knjigovodstvu pravnog prednika tužitelja postoji opravdanje samo za tražbinu tuženika prema tužitelju u iznosu od 592.492,74 kn, dok je kupoprodajna cijena i vrijednost spornih nekretnina znatno veća i da je iznosila 1.200.000,00 kn.

Osim toga, sud je utvrdio da je pravni prednik tužitelja na dan kad je sastavljena predmetna izjava o prijeboju od 31. prosinca 2011., imao ispunjene uvjete za stečaj, te da mu je žiro račun na taj dan bio u blokadi 1108 dana. Stoga je zaključio da je pravni prednik tužitelja, imao ispunjene uvjete za otvaranje stečajnog postupka, u vrijeme kad je vršio obračunsko plaćanje na temelju kupoprodajnog Ugovora, da je kao zastupnik po zakonu pravnog prednika tužitelja u vrijeme sklapanja tog Ugovora morao znati da njegovim

sklapanjem oštećuje vjerovnike jer se kupoprodajna cijena neće plaćati u novcu već obračunskim plaćanjem, te da je takvom radnjom oštetio vjerovnike koji su imali prednost pri naplati. Zbog navedenih razloga je primjenom odredbe čl. 141. st. 5. SZ-a utvrdio da je predmetni ugovor o kupoprodaji bez pravnog učinka prema stečajnoj masi.

Navedeni zaključak prvostupanjskog suda je pravilan, pa ga prihvaća i ovaj drugostupanjski sud, a pravilnost i zakonitost navedenog zaključka, niti žalbenim navodima nisu dovedeni u sumnju.

Neosnovano tuženik smatra kako nisu ispunjene opće pretpostavke za pobijanje pravne radnje.

Naime, odredbom čl. 127. SZ-a propisano je da pravne radnje poduzete prije otvaranja stečajnog postupka kojima se remeti ujednačeno namirenje vjerovnika (oštećenje vjerovnika), odnosno kojima se pojedini vjerovnici stavljaju u povoljniji položaj (pogodovanje vjerovnika), stečajni upravitelj u ime stečajnog dužnika i stečajni vjerovnici mogu pobijati u skladu s odredbama Stečajnog zakona, s time da je s pravnom radnjom izjednačeno i propuštanje. Iz navedene zakonske odredbe proizlazi da su opće pretpostavke za pobijanje pravnih radnji stečajnog dužnika sljedeće: a) okolnost da je otvoren stečajni postupak, b) okolnost da je stečajni dužnik prije otvaranja stečaja poduzeo pravnu radnju koja može biti predmet pobijanja (samo prema odredbi čl. 144. SZ-a, tu je radnju mogao poduzeti i nakon otvaranja stečajnog postupka), c) okolnost da se tom radnjom vjerovnici stečajnog dužnika oštećuju ili da se neki od njih pogoduju te d) okolnost da se krajnji rezultat pobijanja očituje u povećanju mogućnosti namirenja ukupnosti vjerovnika.

Drugim riječima postojanje navedenih općih pretpostavaka mora se utvrditi u svakom konkretnom slučaju pobijanja pravnih radnji. Iz provedenog dokaznog postupka jasno proizlazi da su ispunjene opće materijalno pravne pretpostavke za pobijanje dužnikovih pravnih radnji prema tuženiku: 2. srpnja 2012. otvoren je stečajni postupak nad tuženikom, pobijana radnja je poduzeta 24. prosinca 2010., dakle prije otvaranja stečajnog postupka, vjerovnici su pobijanom radnjom oštećeni jer je u trenutku sklapanja pobijanog ugovora žiro račun dužnika u blokadi, a kupoprodajna cijena je plaćena kompenzacijom pri čemu nije bilo sporno da su ispunjene i opće procesno pravne pretpostavke za pobijanje dužnikovih pravnih radnji propisane čl. 141. SZ-a.

Neosnovano tuženik smatra da činjenica što tužitelj nije pobijao izjavu o kompenzaciji ne postoji osnova za pobijane predmetnog ugovora o kupoprodaji. Naime, tužitelj ne temelji tužbeni zahtjev na pobijanju predmetne izjave o kompenzaciji već temelji tužbeni zahtjev na pobijanju ugovora o kupoprodaji. Sama izjava o prijeboju ne predstavlja pravnu radnju koja bi se mogla pobijati, već način prestanka obveze u skladu s općim pravilima obveznog prava. Zato tužitelj nije niti mogao niti trebao pobijati tuženikovu izjavu u prijeboju.

Slijedom navedenog, valjalo je na temelju odredbe čl. 368. st. 1. ZPP-a odbiti tužiteljevu žalbi i odlučiti kao u izreci ove odluke.

Odluka o parničnom trošku pravilno je zasnovana na odredbi čl. 154. st. 2. i čl. 155. ZPP-a.

Skreće se pažnja prvostupanjskom sudu da je počinio grešku u pisanju u točki I. izreke kada je iza imena tuženika umjesto imena tuženika „ANTO VRDOLJAK, OIB 43647898681, Slavonski Brod, Krste Frankopana 25“, napisao riječi „Gradex –ing u stečaju, Slavonski Brod, Eugena Kumičića 155“. S obzirom na to da je riječ o očitoj grešci u pisanju koja se može ispraviti u svako doba pa tako i nakon pravomoćnosti sukladno čl. 342. ZPP-a.

Zagreb, 7. listopada 2020.

Predsjednica vijeća
Dubravka Matas

Dokument je elektronički potpisan:
DUBRAVKA MATAS
Vrijeme potpisivanja:
07-12-2020
09:42:44

DN:
C=HR
O=VISOKI TRGOVAČKI SUD REPUBLIKE HRVATSKE
2.5.4.97=#130D485239373334393336363531 39
L=ZAGREB
S=MATAS
G=DUBRAVKA
CN=DUBRAVKA MATAS